

Nr 268.

Godkänd av första kammaren den 6 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 6 juni 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 66.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 23 april 1917 avlåten proposition, nr 283, har Eders Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder å extra stat för år 1918 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag, högst, å tolv miljoner kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må därav låta under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehått en inom riksdagen väckt motion, vari hemställts, att riksdagen må besluta att för åvägabringande av prisreglering å viktiga födoämnen och livsförnödenheter samt för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor å extra stat för år 1918 anvisa ett anslag av 20 miljoner kronor att användas enligt beslut i varje särskilt fall av Kungl. Maj:t på förslag av statens livsmedelskommission, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under 1917 disponera erforderligt belopp.

Då riksdagen såsom departementschefen erinrat förlidet år anvisade ett anslag av fem miljoner kronor för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor skedde detta givetvis i känslan av den redan då hårt tryckande dyrtiden. Under den tid, som därefter förflutit, har till följd av det alltjämt pågående världskriget knappheten på snart sagt alla livsförnödenheter blivit allt större, samtidigt som priserna å desamma i avsevärd grad stegrats. I samma mån som svårigheterna på livsmedelsmarknaden sålunda ökats har situationen i ekonomiskt avseende särskilt för de bredare folklagrens vidkommande blivit alltmer bekymmersam.

Med hänsyn till detta förhållande synes det för närvarande böra vara statsmakterna än mer angeläget att på ett verksamt sätt träda hjälpsamt emellan. — Det av Eders Kungl. Maj:t nu framställda förslaget, avseende beviljande för ovanberörda ändamål av ett anslag av 12 miljoner kronor, torde också enligt riksdagens uppfattning vara ägnat att tillgodose kravet på ett statsmakternas vidsträcktare ingripande i nu ifrågavarande avseende.

I den i ämnet väckta motionen föreslås, att anslaget ifråga måtte sättas till ett till 20 miljoner kronor förhöjt belopp. Härvid är emellertid att märka, att motionären icke avsett allenast att åstadkomma lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor utan jämväl att åvägbringa en prisreglering å vissa livsförnödenheter.

Riksdagen har redan i anledning av utav Kungl. Maj:t därom gjord framställning anvisat ett förslagsanslag av 22,400,000 kronor till åtgärder för reglering av prisen å bland annat vissa livsförnödenheter. Med hänsyn härtill finner riksdagen icke anledning medgiva, att nu ifrågavarande anslag uppföres i riksstaten till högre belopp än det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna. Emellertid har riksdagen med hänsyn till de osäkra faktorer, med vilka enligt vad departementschefen framhållit vid detta belopps fastställande måst räknas, ansett sig böra för mötande av eventuellt ökat behov av medel för ifrågavarande ändamål föreslå, att åt anslaget gives förslagsanslags natur.

Vad angår de villkor, som torde böra av Kungl. Maj:t fastställas för tillgodonjutande av bidrag från ifrågavarande anslag så kan riksdagen ansluta sig till den av departementschefen i sådant avseende uttalade uppfattning. Riksdagen, som sålunda anser riktigt, att möjlighet beredes särskilt fattiga och skattetyngda kommuner att utan eget bidrag komma i åtnjutande av statlig hjälp, anser sig emellertid böra understryka, att för erhållande av bidrag från ifrågavarande anslag såsom huvudregel i allt fall torde böra uppställas det villkoret, att kommunen själv beviljat

anslag för ändamålet ifråga. Vidare vill riksdagen som sin mening uttala, att med hänsyn till den risk för missbruk, som i allmänhet torde vara förenad med utlämnande av kontant understöd, denna understödsform endast bör i undantagsfall ifrågakomma.

Riksdagen har alltså i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den i ämnet väckta motionen för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder å extra stat för år 1918 under nionde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag å tolv miljoner kronor ävensom medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må därav låta under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp.

Stockholm den 6 juni 1917.

Med undersätlig vördnad.
